

Piątek 19.03.2021

Wiosna jak dawniej

1. „**Gaik i Marzanna**” – zapoznanie z tradycjami, dawniej towarzyszącymi świętowaniu nadejścia wiosny. Pierwszy dzień wiosny kalendarzowej ustalony jest umownie na 21 marca, który w tym roku wypada w niedzielę. Wiosna astronomiczna rozpoczyna się, gdy słońce przekroczy równik, co zazwyczaj dzieje się 20 lub 21-go marca. Z nadejściem wiosny związane są różne zwyczaje i tradycje, jak na przykład topienie Marzanny czy chodzenie z Gaikiem.

***Marzanna** to nic innego jak duża kukła. Kukłę wykonywano ze słomy, owijano białym płótnem, zdobiono wstążkami i koralami. Topienie marzanny w zależności od regionu przybiera różne formy. Marzanna może być upodobniona do młodej panny w wianku, ale też do „starej baby”. Tradycja nakazywała, aby orszak złożony z kukły i dzieci z zielonymi gałązkami jałowca w dłoniach, obszedł wszystkie domy we wsi. Po drodze podtapiano marzannę w każdej wodzie, jaka się nadarzyła. Wieczorem kukłę przejmowała młodzież. W świetle zapalonych gałązek jałowca wyprowadzano marzannę ze wsi, podpalano i wrzucano do wody.*

„Chodzenie z maikiem/gaikiem” (na Śląsku: „z goikiem”) to obrzęd polegający na obnoszeniu po domach gałęzi sosnowej lub całej choinki ozdobionej wstążkami, własnoręcznie wykonanymi ozdobami, skorupkami jajek czy kwiatami. W niektórych odmianach tego obrzędu do szczytu przywiązuje się lalkę lub obchodowi towarzyszy oprowadzanie żywej dziewczyny (stąd „chodzenie z królewną”). Gaik przeważnie obnoszony jest przez dziewczęta, które w odwiedzanych domach składają życzenia, śpiewają i tańczą. Według przekazów, dawniej gaikowi towarzyszyło również zbieranie datków. Współcześnie obrzęd często przybiera formę „przyprowadzenia” do wsi ozdobionego gaika po utopieniu Marzanny.

Sam gaik to zielona gałąź, najczęściej sosnowa lub świerkowa, przystrojona ozdobami z papieru, wyduszkami jaj, czasem dzwoneczkami, wstążeczkami.

2. „Wiosenna gimnastyka smyka” – zestaw ćwiczeń gimnastycznych – dzieci wykonują ćwiczenia gimnastyczne według polecenia:

1. Zaczynamy od marszu w miejscu, idąc na spacer w piękny wiosenny dzień.
2. Następnie 10 razy wspinamy się na palce, próbując dosięgnąć wiosennego słońca.
3. Szukamy w trawie pierwszych kwiatów chodząc na czworakach ok. 1,5 minuty.
4. Uciekamy przed deszczem, biegnąc szybko w miejscu ok. 1,5 minuty.
5. Jedziemy na wiosenną rowerową wycieczkę, kładąc się na dywanie i naśladowując ruch pedałowania.
6. Zamieniamy się w bociana i stajemy na jednej nodze – na każdej po 5 razy.
7. A teraz jesteśmy jaskółkami – wykonujemy „jaskółkę” po 5 razy na każdej nodze.
8. Poczuliśmy wiosenne słońce i skaczemy jak żabki.
9. A teraz udamy się na odpoczynek. Obserwujemy wiosenne niebo leżąc na plecach i głęboko oddychając.

3. „Gaik” – wykonanie Gaika – spróbujcie sami z pomocą rodziców wykonać swój gaik, możecie sami udekorować gałązki tworząc Gaiki według własnego pomysłu, wykorzystując dostępne w domu materiały plastyczne. Kto chce może wysłać zdjęcie....

4. „Jak wita się wiosnę w innych krajach?” – zabawa dydaktyczna

Ognisty bałwan w Szwajcarii

Szwajcarzy zamiast Marzanny mają bałwana, a zamiast wody – ogień. Koniec zimy celebrytuje się świętem Sechseläuten (znany także jako Böögg), podczas którego rozpalane jest ogromne ognisko, w którym pali się... bałwana. Co ciekawe, często dla większego efektu, do wnętrza kukły wkłada się materiały wybuchowe. Termin tej uroczystości każdego roku jest inny, ponieważ organizuje się ją kiedy zakwitną pierwsze kwiaty. Tradycja ta sięga XVI wieku i odbywa się w Zurychu. Warto dodać, że Szwajcarzy zwracają także uwagę na to w jaki sposób pali się bałwan. Spekulują, że im szybciej ogień osiągnie wysokość głowy bałwana, tym lepsza pogoda ich czeka w nadchodzących miesiącach. Dodatkowo prognozują, że jeśli kukła wybuchnie w ciągu pierwszych 6-10 minut to lato będzie suche i słoneczne, a jeśli po okresie 10-15 minut oznacza to deszczowe lato.

W Bułgarii Martenica na szczęście

Zgodnie z bułgarską tradycją, marzec jest miesiącem nadejścia wiosny. Już 1 marca i przez kilka kolejnych dni Bułgarzy świętują odejście zimy. W 681 roku powstał zwyczaj Martenica, wedle którego Bułgarzy obdarowują się wzajemnie czerwono-białymi włóczkowymi gałgankami. Kolor czerwony symbolizuje krew i życie, natomiast biały – czystość i szczęście. Mają formę laleczek, pomponików, wstążeczek, plecionek, bransoletek itp. Podarowana martenica przynosi szczęście i pomyślność. Martenice nosi się na rękach do momentu, gdy zauważy się pierwsze kwitnące drzewo albo pierwszego wiosennego ptaka (np. bociana). Następnie pozostawia się je pod kamieniem, wiesza się na drzewie lub puszcza w rzece. Martenice były dawniej wykorzystywane także do przepowiadania przyszłości. Wróżba polegała na włożeniu martenicy pod kamień i pozostawieniu jej tam na kilka dni. Pojawienie się po tym czasie pod kamieniem mrówek było zwiastunem znacznego powiększenia stada owiec, koni (jeśli pojawiły się mrówki czerwone) lub krów (jeśli pojawiły się inne owady).

Festiwal kolorów w Indiach

Hinduski obrzęd Holi (tzw. festiwal kolorów) organizuje się pod koniec lutego lub na początku marca. Święto rozpoczyna się przy ognisku, gdzie ludzie zbierają się żeby śpiewać i tańczyć. Następnego dnia rano odbywa się karnawał kolorów, uczestnicy odgrywają pościg polegający na wzajemnym obrzucaniu się i wylewaniu na siebie kolorowych farb z wodą, podobnie jak podczas polskiego śmigusa-dyngusa. Ludzie odwiedzają przyjaciół, rodzinę i wrogów, żeby podzielić się radością oraz przysmakami tego święta. Festiwal jest uroczystym dniem podczas, którego ludzie wybaczą sobie błędy z przeszłości i zapominają innym wyrządzone krzywdy. Holi symbolizuje zwycięstwo dobra nad złem i obchodzi się je m.in. w Indiach i Nepalu.

Niderlandzkie i australijskie święto kwiatów

Bloemencorso Bollenstreek to kwiatowa parada w Niderlandach. 12 godzinna parada odbywa się z miejscowości Noordwijk do Haarlem. Przez 40 km suną platformy artystów. Wszystko ozdobione jest m.in. żonkilami, tulipanami i hiacyntami. Święto odbywa się w kwietniu.

Festiwal kwiatów od kilku lat odbywa się także w Australii. Nosi on nazwę Floriada i ma miejsce w stolicy czyli w Canberze. Z uwagi na to, że Australia znajduje się na południowej półkuli, wiosna rozpoczyna się tam we wrześniu, wtedy kiedy my witamy jesień.

Rozmowa z dziećmi na temat obchodzenia pierwszego dnia wiosny na świecie:

- *W jakim kraju zamiast Marzanny pali się bałwana?*
- *Jakie kolory występują na Martenicy, talizmanie na szczęście noszonym w Bułgarii?*
- *W jakim kraju wiosnę świętuje się wylewając na siebie kolorowe farby?*
- *W jakim kraju nadejście wiosny świętuje się podczas uroczystej parady?*

<https://tvn24.pl/tvnmeteo/informacje-pogoda/ciekawostki,49/10-niezwyklych-tradycji-wiosennych-z-calego-swiata,197015,1,0.html> – informacje do zabawy „Jak wita się wiosnę w innych krajach?”

Miłej zabawy

Dla chętnych prace do wykonania w załącznikach